

BLODSSYSTRAR I MALMÖ

Film är egentligen det ultimata ämnet för kulturskolan, eftersom filmarbete innehåller så många olika slags skapande. Tekniken fixar ungdomarna dessutom själva.

Filmaren Malin Andersson tycker det är bra att allt fler kulturskolor erbjuder filmverksamhet.

text Ingela Hofsten, foto Maria Hedberg

DE HETER JULIA och Johanna och är tvillingar. Efter en traumatisk upplevelse i barndomen står de varandra oerhört nära, men nu håller de på att bli vuxna och skapa sig varsitt liv. I dokumentärfilmen *Blodssystrar* får publiken, i scener då tjejerna visar såväl kärlek som ilska mot varandra, följa med på delar av den resan och vad det gör med systrarnas relation.

– Jag satt långa stunder under köksbord och uppkrupen i sängar, för att göra mig så osynlig som möjligt, berättar Malin Andersson om filmen, som är hennes första dokumentär av långfilmsformat och som hon både regisserat och producerat.

Filmen, som kom 2015 har visat både på biografer och i SVT. Den fick lysande recensioner och såväl hedersomnämning som en andra plats på tema kulturell mångfald i Prix Europa 2016. Den har visats i flera länder och turnerat mellan olika filmfestivaler.

På Kulturskolerådets rikskonferens i Östersund i mars berättade Malin Andersson om sitt arbete med filmen och visade första delen av den. När vi träffas en stund efteråt är hon glatt överraskad av att många ur publiken kommit fram och velat veta mer, men också berättat om

»I och med att film-
ämnet är ganska nytt
i kulturskolan verkar
det finnas någon slags
nybyggaranda kring det
som jag tycker man ska
ta vara på«

hur de jobbar med film i sina kulturskolor.

– I och med att filmämnet är ganska nytt i kulturskolan verkar det finnas någon slags nybyggaranda kring det som jag tycker man ska ta vara på, säger hon.

Film kan användas på många olika sätt i kulturskolan, påpekar hon. Inte minst lämpar det sig för ämnesövergripande undervisning, eftersom ämnet kan innehålla så många olika sorters skapande: berättande, skrivande, bild, musik, rörelse, mask, kostym, scenografi, rytmik. Men vänta nu, rytmik?

– Ja, när man klipper en film behöver man ha känsla för rytmik för att det ska bli bra.

Det handlar till exempel om att växla mellan långa och korta klipp och göra pauser lagom långa, förklarar hon. Så kanske är det en fördel för henne som filmare att hon sjöng i kör och spelade fiol i kommunala musikskolan under uppväxten i Växjö.

– Film fanns det ju däremot inte skymten av på den tiden. Jag var nog 20 år innan jag över huvud taget fick klart för mig att det fanns något som hette dokumentärfilm.

I samma veva flyttade hon till Belfast, där hon genast kände behov av att skildra det hon såg där.

– Där fanns så många orättvisor – ett krig i Europa som drabbade människor, men där det som utfördes av polis och militär i stort sett aldrig nådde utanför ön.

HON KOM FRAM TILL att dokumentärfilm vore ett bra medel för detta ändamål, skaffade sig en enkel filmkamera och började, helt utan utbildning. Det hela utmynnade i den en timme långa *Belfast Girls* och några filmer på iriska. Så småningom gick hon med i linjen på Biskops Arnös folkhögskola, men i stort sett ser hon sig som autodidakt.

– Det gick, för jag hade ett stort jävlar →

»Jag vill att min film ska förmedla hopp, att det faktiskt går att identifiera sig med två tonårstjejer från Almgården i Malmö«

anamma. Men det var fruktansvärt tufft.

Det är det fortfarande på många sätt, medger hon.

– Det är ingen dans på rosor, man är inte filmare för pengarnas skull. Men jag har överlevt i tio år nu.

I dag finns det flera kurser och utbildningar för den som vill bli dokumentärfilmare, till exempel på folkhögskolor. Att gå en sådan är förstås en stor hjälp på vägen, konstaterar hon.

– Både Fridhems och Skurups folkhögskola alstrar dokumentärfilmare.

Och även om arbetsmarknaden är osäker skulle hon inte tveka att uppmuntra en ung människa som verkligen vill jobba med film.

– Jag skulle säga Följ din dröm låt ingen stoppa dig!

Och så kan det vara smart att, som hon, tänka strategiskt och bredda sig. Hon kombinerar filmandet med att producera andras filmer, och använda sina egna i undervisning och föreläsningar.

NÄR DET GÄLLER FILM som kulturskoleämne ser hon alltså bara fördelar och möjligheter. Tekniken behöver ingen bekymra sig om, den är hon säker på att eleverna klarar själva.

– Utmaningen är istället att allt börjar i berättelsen. De gånger jag jobbat med elever har jag

Malin Andersson föreläste om film på Kulturskolerådets rikskonferens i Östersund.

sett att det är det man behöver hantera.

Men hon ser också ett behov av en allvarlig debatt om hur kulturskolorna ska kunna inkludera fler.

– Det handlar ju inte bara om nysvenskar utan är en klassfråga också. Jag tycker det är spännande tider nu, det är så mycket som bränner till, så mycket som kan hända.

– Det gäller att kulturskolorna tänker på sina strategier. Vad ska de olika ämnena fyllas med så att de inte bara attraherar de elever som redan har tillgång till kulturskolan?

SÅDANA TANKAR kan inte minst finnas hos barnen och ungdomarna själva, funderar hon.

Själv hoppas hon snart kunna dra i gång ett »livskunskapsprojekt« som vänder sig till unga människor i Region Skåne. Det hela ska utgå från Blodssysstrar och dess teman: rätten till ett eget liv, att våga prata också om svåra saker.

– Jag vill att min film ska förmedla hopp, att det faktiskt går att identifiera sig med två tonårstjejer från Almgården i Malmö, och att vi måste utmana »vi och de-tänket« i vårt samhälle.

Det är precis så hon vill att hennes filmer ska fungera. Som ögonöppnare, men i bästa fall också som början på något mer, som grund för vidare kunskap.

– Folkbildning är det finaste ordet som finns! ■